ISSN 1302-2903

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
ATATURK UNIVERSITY DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT SCIENCES

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ

journal of Physical Education and Sport Sciences

Editör/ Editor Chief
Prof.Dr. Mahir UĞUR

Editör Yardımcısı / Editor
Yrd.Doc.Dr. Elif SIKTAR

Yayın Koordinatörü
Publishing Coordinator
Yrd.Doc.Dr. Erdinc SIKTAR

ARAŞTIRMA YAZILARI / ORIGINAL ARTICLES

- 10-14 Yaş Çocuklarda Tenis Becerisinin Gelişmesine Etki Eden Faktörlerin Değerlendirilmesi
  Burçin ÖLÇÜCÜ ve ark.
- K.K. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin İncelenmesi
  Öner GÜLBAHÇE
- Erzurum Halkının Kış Sporları Turizmine Karşı Tutumları
  Kenan ŞEBİN ve ark.
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Lisans ve Lisans Üstü Öğrencilerinde Marka Tercihinde Etkili Olan Unsurların Araştırılması
  A. Gökhan YAZICI ve ark.
- 12-14 Yaş grubu Basketbol Oyuncularının Çabukluk ve Sıçrama Yetilerine Farklı Kuvvet Antrenmanlarının Etkisi
  Ali KIZILET ve ark.

CİLT : 12 SAYI : 2 HAZİRAN 2010
VOLUME 12 NUMBER : 2 JUNE 2010

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ

Journal of Physical Education and Sport Sciences

CİLT / VOLUME: 12 SAYI / NUMBER: 2 YIL / YEAR:2010

ISSN:1302-2040

EDİTÖR/EDITOR

Dr. Mahir UĞUR, Erzurum

EDİTÖR YARDIMCISI/ASSOCİATE EDITOR

Dr. Elif ŞIKTAR, Erzurum

YAYIN KOORDİNATÖRÜ/PUBLISHING COORDINATOR

Dr. Erdinç ŞIKTAR, Erzurum

İNGİLİZCE DANIŞMANLARI/ENGLISH CONSULTANTS

Dr. Mustafa GÜL, Erzurum

Dr. Sedat AKAR, Erzurum

İSTATİSTİK DANIŞMANLARI/STATISTICAL CONSULTANTS

Dr.Başaran GENÇDOĞAN, Erzurum

Dr. Meltem Alkan MELİKOĞLU, Erzurum

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU/ EDİTORİAL BOARD

Dr. Caner AÇIKADA, Ankara
Dr. Fatih AKÇAY, Erzurum
Dr. Gül BALTACI, Ankara
Dr. Şenol DANE, Ankara
Dr. Gazanfer DOĞU, Bolu
Dr. Güner EKENCİ, Ankara
Dr. Mehmet GÜNAY, Ankara
Dr. Özbay GÜVEN, Ankara
Dr. Faik İMAMOĞLU, Ankara
Dr. Suat KARAKÜÇÜK, Ankara
Dr. Ahmet KIZILTUNÇ, Erzurum
Dr. Osman İMAMOĞLU, Samsun
Dr. Feza KORKUSUZ, Ankara
Dr. Kazım ŞENEL, Erzurum
Dr. Ömer ŞENEL, Ankara
Dr. Kemal TAMER, Ankara
Dr. Yunus ÖZTAŞYONAR, Erzurum
Dr. Azmi YETİM, Ankara
Dr. İbrahim YILDIRAN, Ankara
Dr. Mehmet Akif ZİYAGİL, Amasya
Dr. Erdal ZORBA, Ankara
Dr. Hülya AŞÇI, Ankara
Dr. Akın ERDAL, Erzurum
Dr. İlhami GÜLÇİN, Erzurum
Dr. Recep GÜRSOY, Erzurum
Dr. Nevin Atalay GÜZEL, Ankara
Dr. Ayşe Kin İŞLER, Ankara
Dr. Saliha KARATAY, Erzurum
Dr. Kadir YILDIRIM, Erzurum
Dr. Sema ALAY, Ankara
Dr. Velittin BALCI, Ankara
Dr. Şebnem CENGİZ, Şanlıurfa
Dr. İbrahim CİCİOĞLU, Ankara
Dr. Fatih KIYICI, Erzurum
Dr. Zafer ÇİMEN, Ankara
Dr. Erkan ÇALIŞKAN, Erzurum
Dr. Hüseyin EROĞLU, Erzurum
Dr. Zinnur GEREK, Erzurum
Dr. Murat KALDIRIMCI, Erzurum
Dr. Dursun KATKAT, Erzurum
Dr. Necip Fazıl KİSHALI, Erzurum
Dr. Hakan SUNAY, Ankara
Dr. İlhan ŞEN, Erzurum
Dr. Mehmet TUNÇKOL, Tokat
Dr. Fatih YENEL, Ankara
Dr. Ümit KARLI, Bolu
Dr. H.Alper GÜNGÖRMÜŞ, Ağrı
Dr. Önder ŞEMŞEK, Bolu
Dr. Sümmani EKİCİ, Muğla
Dr. Latif AYDOS, Ankara
Dr. A.Haktan SİVRİKAYA, Erzurum

Amaç ve Kapsam

Beden eğitimi ve spor bilimleri dergisinin temel hedefi uluslar arası düzeyde nitelikli, sürekli ve beden eğitimi ve spor alanında periyodik olarak bilimsel açıdan en üst düzeyde orijinal araştırmaları yayınlamaktır. Bununla beraber spor bilimleriyle ilgili temel yenilikleri kapsayan derleme yazıları, olgu sunumları, beden eğitimi ve spor camiasının konular hakkındaki deneyimlerini ve eleştirilerini içeren mektuplar ile güncel mesleki konular da yayınlanır.

Yayın Periyodu

Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun süreli yayın organı olup, bağımsız ve önyargısız hakemlik ilkesine dayanan bilimsel içerikli, yayın dili Türkçe olan, ulusal, periyodik bir dergidir. Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere yılda 4 kez yayınlanır.

Abone işlemleri

Dergiye abone olmak isteyen kişiler Beden eğitimi ve spor bilimleri dergisi iletişim adresine başvurmalıdır.

Reklam işlemleri

Dergiye reklam vermek isteyen tüm kişi ve kurumların dergi iletişim adresine başvurmaları gerekmektedir

Yazarlara bilgi

Yazarlara bilgi, dergi sayfalarında ve www.atabesbd@atauni.edu.tr web sayfasında yayınlanmaktadır.

Yayın hakkı

Atatürk beden eğitimi ve spor bilimler dergisinde yayınlanan yazı, resim, şekil ve tablolar yayıncının izni olmadan kısmen veya tamamen herhangi bir nedenle basılamaz, çoğaltılamaz. Referans göstermek kaydıyla özetleme ve alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan yazı, şekil ve resimlerden yazarları, ilan ve reklamlardan firmaları sorumludur.

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisİ (atabesbd)
Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
25240 ERZURUM/ TÜRKİYE
Tel:(0442) 2312234 • Faks:(0442) 2360985
e-posta: atabesbd@atauni.edu.tr

Dizgi, Baskı

Mega ofset, Erzurum

ERZURUM HALKININ KIŞ SPORLARI TURİZMİNE KARŞI TUTUMLARI

Kenan ŞEBİN[1], M.Zahit SERARSLAN[2], A. Gökhan YAZICI[3], Erdoğan TOZOĞLU[4], Öner GÜLBAHÇE[5], Mehmet YORULMAZLAR[6]

[1.3.4.5.] Erzurum Atatürk Üniversitesi, K.K.Eğt.Fak. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü
[2.6.] Marmara Üniversitesi, BESYO

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, "Erzurum Halkının Kış Sporları Turizmine Karşı Tutumları" başlığı altında Erzurum'da yaşayan insanların kış turizmine karşı tutumlarını ortaya koymaktır. Araştırma anket yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Erzurum Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde yaşayan halk oluşturmuştur. Anketin örnek bireylerini Erzurum da yaşayan 15 yaş üzeri erkek ve kadınlar olmak üzere toplamda 1372 kişi oluşturmaktadır. Yöre halkının kış sporları turizmi ile ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiş ölçek, alpha istatistik yöntemi ile geçerlilik testine tabi tutulmuştur. Tutum anketinin geçerlilik oranı 0.94 olduğu belirlenmiştir. Toplanan bilgi ve verilerin analizinde istatistikî paket programları kullanılmıştır. Araştırma grubu, Katılımcıların Erzurum kış sporları turizmine karşı tutumlarında birçok değişkene göre farklılıklar ortaya çıkmamakla birlikte yüksek oranda olumlu tutum içerisinde olduklarını ortaya koymuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Turizm,

SUMMARY

EXPECTATIONS OF ERZURUM'S INHABITANTS CONCERNING WINTER SPORTS TOURISM

The aim of this study is to determine the attitudes of the Erzurum's inhabitants towards winter sports tourism. The investigation has been made by the survey method. People who live within the territory of Erzurum Metropolitan Municipality have made up the scope of the survey. Sampling of the study consists of men and women, totally 1372 people above the age of fifteen. Attitude scale which has been developed to determine the inhabitant's attitudes towards the winter sports tourism has been subjected to validity test using alpha statistical test. The validity rate of attitude scale has been determined to be %94. Statistical package programs have been used for the analysis of collected information and data. At the end of the study, it has been determined that there are not many differences among the variables about winter sports tourism. Finally, it has been determined that the inhabitants have largely positive attitudes towards the winter sports tourism.

Key Words: Attitude, Tourism

Atabesbd 2010; 12 (2) : 23-35

GİRİŞ ve AMAÇ

Tutum kavramlarıyla ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Bireye mal edilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilimdir, tanımı bunlardan biridir[21].

Tutum terimi günlük dilimizin bir parçası olmuştur. Tutum sözcüğü Latince aptus sözcüğünden türetilip, "eylem için elverişli ve hazır" anlamına gelmektedir[12]. "Harekete hazır" anlamına gelen[3] tutum kavramına ilişkin birçok tanım yapılmıştır. Günümüzde sosyal psikologlar tarafından kabul gören tanım dikkate alındığında tutumların bireye ait olduğu ve onun bir nesneye ilişkin düşünce, duygu ve davranışlarına bir bütünlük ve tutarlılık getirdiği belirtilmiştir[20]. Smith'de, "Bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir." olarak ifade etmiştir[19].

Oppenheim, Tutum kavramını[15], duyuşsal alan davranışlarının önemli bir bölümünü oluşturduğunu belirtmekte ve tutumla ilgili olarak "Bir bireyin herhangi bir uyarıcı karşısında olumlu ya da olumsuz tepki gösterme eğilimi." tanımını yapmıştır. Ülgen[22], kavrama bir başka açıdan yaklaşarak tutumların öğrenme yoluyla kazanıldığını ve öğrenmeyle kazanılan bu özelliklerin bireyin davranışlarına yön veren karar verme sürecinde yanlılığa neden olabildiğini belirtmiştir. Başka bir tanımlayıcı ise tutumu, objesine karşı nasıl davranacağını belirleyen "davranışsal bir unsur" şeklinde betimlemektedir[11].

Tutumlar gözle görülebilen bir davranış olmadığından ancak davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir denilebildiği için gözle görülebilen bazı davranışlara yol açtığından, bu davranışların gözlenmesi sonucu tutumun var olduğu söylenebilir. Aynı zamanda düşünce, duygu ve davranışların düzenliliği söz konusu olmaktadır[10]. Tutumlar psikolojik değişken gibi direkt olarak gözlenemedikleri için dışa vurulmuş davranışlar veya sözlü ifadelere dayanılarak ortaya konulabilir[9].

Sosyal psikolojide en çok kullanılan anlamıyla tutum, bireyin psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını oluşturan ilgi olarak tanımlanmaktadır. Tutum doğrudan gözlenemeyen bir özelliktir. Bireyin gözlemlenebilen davranışları nedeniyle varsayılan ve o bireye atfedilen eğilimlerdir[8]. Günlük hayatta çok sık kullanılan tutum kelimesini farkına varmadan birçok kavramla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır.

Turizmin gelişmişlik düzeyi ile yerel halkın turizmin etkilerine ilişkin tutumları arasında bir fark olup olmadığı konusu da araştırmacıların ilgisini çekmiştir[1]. Turizm gelişiminin düşük ve

orta düzeyde olduğu yörelerde turizmin yerel halk için oldukça yararlı olabileceğini, ancak turizmdeki gelişimin artışı ile birlikte, halkın tutumu hissedilir derecede olumsuz bir şekilde gelişebilir[5].

Bir çok araştırmacı yöre halkının turizmin gelişmişlik seviyesini, yerel halkın turizmin etkisini algılamasını etkileyen unsurlardan biridir. Turizmin gelişmişlik seviyesi ve yerel halkın ekonomik, sosyal, çevresel ve nesnel ölçümleri veya algılanan etkiler arasında ters yönde olacaktır[6]. Turizm genellikle ekonomik faydadan dolayı yerel halkın çoğu tarafından büyük bir kabul görmektedir. Halkın turizmden kaynaklanan etkilere ilişkin algılamaları o bölgedeki turizmin gelişimi açısından önemlidir. Turizme karşı olumsuz tutumlar bölgedeki turizmin gelişimini birçok açıdan olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle yerel halkın turizme karşı tutumlarının iyi bilinmesi ve turizmin gelişmesiyle ilgili politikalarının elde edilen bilgiler ışığında değerlendirilmesi gerekir.

Birçok araştırmacı yöre halkının turizme karşı tutumunu sosyal değişim konusu içinde ele alarak açıklamaya çalışmıştır[2]. Sosyal değişim teorisi; yerel halkın turizm gelişimine olan desteğinin, turizme yönelik algıladıkları faydanın, turizmin neden olduğu maliyeti geçmediği sürece devam ettiğini ifade etmektedir [17].

Turizmin gelişiminde yerel halkın ikincil sakinlere karşı tutumları son derece önemlidir[17]. Turizm yalnızca ekonomik bir olay olmayıp sosyal ve kültürel yönleri de olan toplumu ve sosyal yapıyı etkileyen bir harekettir. İnsanları birbirine daha da yaklaştıran turizm hareketleri gerek yerel halkın, gerekse turistlerin hayatına renk katar[15]. Tutumların öğrenilmesi sosyalleşme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrenme ya dolaysız yaşantılar ya da başkalarıyla girilen etkileşimler yoluyla veya bilişsel süreçlerin bir ürünü olarak gerçekleşir[9].

Bir tutumu oluşturan bileşenlere ilişkin olarak modeller kurmak her zaman sosyal psikologlar açısından önemli olmuştur. Yıllar içinde bir tutum inşa etmek için gerçekte kaç yaşamsal bileşenin gerektiği kuramcılar arasında görüş ayrılığına neden olmasına rağmen[12], tutumlar incelenebilen davranışları ortaya çıkaran eğilimlerin incelenmesi, tutumu oluşturan bileşenlerin de beraberinde incelenmesini zorunlu kılmıştır. Araştırmacılar genelde tutumları, inanç ve değer ilişkileri olarak açıklasalar da böyle bir yaklaşımın tutum kavramını tam olarak açıklamada yetersiz kaldığı da savunulduğundan üç bileşenli (1. bilişsel bileşen, 2. duygusal bileşen, 3. davranışsal bileşen) tutum açıklaması daha yaygın olarak kabul görmektedir. Her bileşen bir diğerini etkilediği için her birinin ayrı olarak incelenmesi gereklidir[14].

Özetle tutum oluşturan söz konusu üç bileşenin belli bir hiyerarşik sıra

içerisinde bir araya gelerek bir nesneye yönelik tutumlarını oluşturduğu ifade edilmektedir. Bu açıdan ilk önce bilişsel bileşenin, daha sonra duygusal bileşenin ve daha sonra da davranışsal bileşenin ortaya çıktığı görülmektedir[7].

Bu çalışmada; Erzurum Halkının Kış Sporları Turizmine Karşı Tutumları başlığı altında, Erzurum'da ikamet eden insanların kış sporları turizmine karşı tutumları araştırılmıştır.

Yerel Halkın Turizme İlişkin Tutumları

Tutum kavramlarıyla ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Bireye mal edilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilimdir, tanımı bunlardan biridir[21]. Birçok araştırmacı yöre halkının turizme karşı tutumunu sosyal değişim konusu içinde ele alarak açıklamaya çalışmıştır[2]. Sosyal değişim teorisi; yerel halkın turizm gelişimine olan desteğinin, turizme yönelik algıladıkları faydanın, turizmin neden olduğu maliyeti geçmediği sürece devam ettiğini ifade etmektedir[17].

Turizmin gelişmişlik düzeyi ile yerel halkın turizmin etkilerine ilişkin tutumları arasında bir fark olup olmadığı konusu da araştırmacıların ilgisini çekmiştir[1]. Turizm gelişiminin düşük ve orta düzeyde olduğu yörelerde turizmin yerel halk için oldukça yararlı olabileceğini, ancak turizmdeki gelişimin artışı ile birlikte, halkın tutumu hissedilir derecede olumsuz bir şekilde gelişebilir[5].

Turizmin gelişmişlik seviyesini, yerel halkın turizmin etkisini algılamasını etkileyen unsurlardan biridir. Turizmin gelişmişlik seviyesi ve yerel halkın ekonomik, sosyal, çevresel ve nesnel ölçümleri veya algılanan etkiler arasında ters yönde olacaktır[6]. Turizm genellikle ekonomik faydadan dolayı yerel halkın çoğu tarafından büyük bir kabul görmektedir. Halkın turizmden kaynaklanan etkilere ilişkin algılamaları o bölgedeki turizmin gelişimi açısından önemlidir. Turizme karşı olumsuz tutumlar bölgedeki turizmin gelişimini birçok açıdan olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle yerel halkın turizme karşı tutumlarının iyi bilinmesi ve turizmin gelişmesiyle ilgili politikalarının elde edilen bilgiler ışığında değerlendirilmesi gerekir.

MATERYAL ve METOD

Araştırma Erzurum ili ve yöresinde yaşayan tüm meslek grubundaki insanları kapsayarak yapılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Erzurum ve yöresinde yaşayan insanların kış sporları turizmine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan araştırma, konuyla ilgili yayınların taranması, alan araştırması esnasında araştırmacı tarafından konunun amacına

yönelik hazırlanan anketin uygulanmasına dayanmaktadır.

Anketler, araştırılan kişinin gizliliğini korumada güçlü olması, düşünülerek yanıtlar verilmesi ve analizlerinin kolay olması ile birlikte en kullanışlı metotlardan biri Likert ölçüm tekniği olmasından dolayı tercih edilerek beşli Likert kullanılarak uygulanmıştır[4].

Araştırmada uygulanan anketin hazırlanması 3 aşamada gerçekleşmiştir.

1. Aşama: konuya ilişkin literatür taraması yapılarak elde edilen bilgiler doğrultusunda yöre halkını temsilen yörede yaşayan emekli, işçi, öğrenci, memur, işsiz, ev hanımı, esnaf, sanayici, tüccarlık yapan 100 kişilik bir gruba konuyla ilgili açık uçlu sorular yöneltilerek ankete temel oluşturacak ipuçları doğrultusunda tutum maddeleri yazılmıştır.

2. Aşama: Taslak anketi hazırlama aşamasında, tutum ifadelerine ölçek biçimi verilmiştir. Bunun için alt alta yazılan tutum ile ilgili ifadelerinin karşısına "Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Tamamen Katılmıyorum" şeklinde derecelendirilmiş bir ölçek konularak bu konuda uzman kişilerin görüş ve düşüncelerine başvurularak ön test için hazır hale getirilmiştir.

3. Aşama: Araştırmanın uygulamalı bölümünde, amaca uygun olduğu varsayılan anket soruları araştırmanın evreni içerisinde küçük örneklem grubundan seçilen 100 kişiye uygulanarak güvenirlik testi yapılmıştır.

Geçerlilik ve güvenirlik analizi

Araştırmada kullanılan anketin güvenirlik katsayısı (Cronbach alpha) .94 olarak saptanmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Erzurum ve yöresinde yaşayan 15 yaşın üstündeki kişiler oluşturmaktadır. Bu bağlamda örneklemi direkt ve endirekt olarak kış sporları turizminden birçok yönden etkilenen, yöre halkını büyük oranda temsil ettiğine inanılan Esnaf-Tüccar-Sanayici, Memur, İşçi, Emekli, Ev Hanımı, Serbest Meslek Sahibi ve Öğrenci grubu oluşturmaktadır. Araştırmada uygulama anketi 15 yaş ile üstü erkek ve kadın olmak üzere 1550 kişiye uygulanmıştır. 456'sı bayan, 916'sı erkek olmak üzere toplamda 1372 kişinin doldurmuş olduğu anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Bu araştırma; Kış sporları turizminin getirileri dikkate alınarak son yıllarda bu alanda büyük bir gelişme içinde olan Erzurum Palandöken Kış Sporları ve Turizm Merkezinden dolayı kış sporları turizminin yöre insanına sağladığı olumlu katkılar ön kabulünden yola çıkılarak planlanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bütün uygulamaların aynı zaman diliminde gerçekleştirilmesine özen gösterilmiştir. Araştırma, araştırmacı ve

Erzurum Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı okullarda görev yapan 10 kişiden oluşan gönüllü Beden Eğitimi Öğretmenlerinin anketör olarak seçilip konuyla ilgili gerekli bilgiler aktarıldıktan sonra yüz yüze görüşülerek 2008 yılında uygulanmıştır. Veriler toplandıktan sonra bilgisayar ortamına aktarılmış, bu veriler araştırmanın amaçlarına yönelik belirlenen istatistikî programlarla analiz ve değerlendirmeleri yapılarak araştırmanın bulgular kısmı oluşturulmuştur.

Elde edilen verilerin kolay yorumlanabilmesi için bulgular bölümünde tablolar oluşturulmuş, tartışma bölümünde bu bulgular yorumlanmıştır. İstatistik programlar sayesinde elde edilen verilerin bazı değişkenlerle ilişki düzeyleri dikkate alınarak tablolara dönüştürülmüş. Bu sonuçlar doğrultusunda araştırmanın amacına uygun öneriler geliştirilerek araştırmaya son hali verilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde Erzurum yöre halkının kış sporları turizmi ile ilgili tutumlarına ait bulgulara yer verilmiştir. Araştırmada 1372 kişinin doldurduğu anketler değerlendirilmeye alınarak Erzurum kış sporları ile ilgili tutumlarına ait veriler sorgulanmıştır. Kış sporları turizmi ile ilgili anket çalışmasına katılan yöre halkına ait demografik faktörlerin frekans ve yüzdeleri tablo 1'de verilmiştir. Buna göre; Örnekleme giren bireylerden %50.8'nin ortalama aylık gelirleri 750 YTL. iken %24.7'sinin 751 ile 1250 YTL, %20.1'nin 1251 ile 2000 YTL ve %4.4'nün ise 2001 YTL ve üzerinde bir gelire sahip oldukları, %9.2'si Ev hanımı iken %21.1'i Esnaf-Sanayici-Tüccar, %9.8'i Serbest meslek, %15.7'si Öğrenci, %26.1'i Memur ve 18.1'inin ise İşçi olduklarını ifade etmişlerdir.

Yine örnekleme giren bireylerin %15.6'sı ilkokul mezunu iken %58.3'ü Lise ve Dengi Okul, 20.6'sı Üniversite ve %5.5'inin ise Yüksek Lisans ve Doktoradan mezun olduklarını belirtirken %75.4'ünün Erzurum doğumlu, %24.6'sı ise Erzurum doğumlu olmayanlardan oluşmakla birlikte %56.3'ünün Evli ve %43.7'sinin ise Bekâr olduğu, Örnekleme giren bireylerin %33.2'si Kadınlardan ve diğer kalan %66.8'inin Erkeklerden oluştuğu ve %25.7'sinin 15-20 yaş arasında, %25.3'ünün 21-30 yaş arasında, %23.8'i 31-40 yaş arasında ve %25.3'ünün ise 41 yaş ve üzerinde oldukları anlaşılmaktadır. Kış sporları turizmi ile ilgili anket çalışmasına katılan yöre halkına ait bilgilerin frekans ve yüzdeleri tablo 2'de verilmiştir. Buna göre; Örnekleme giren bireylerin %6.6'sı her zaman, %41.8'i bazen %51.5'i ise hiçbir zaman Palandöken kayak merkezinde bulunan otellerden faydalanmadıklarını, %11.3'ü Palandöken

kayak merkezine herhangi bir nedenle her zaman giderken, %55.3'ü bazen gittiklerini, %33.4'ü hiçbir zaman gitmediklerini, %35.9'u kış sporları yaparken, %64.1'i ise yapmadıklarını, bireylerden %22.8'i yabancı dil bildiklerini, %32.3'ü hiç yabancı dil bilmediklerini, %44.9'u da kısmen yabancı dil bildiklerini ifade etmişlerdir. Yine katılımcıların %23.6'sı kayak yapmasını bilirken, 31.0'inin biraz bildikleri ve %45.4'ünün ise bilmedikleri, %7.4'ü 2 yıldan az bir süre Erzurum'da yaşadıklarını belirtirken, %10.4'ü 2 ile 5 yıl arası, 7.9'u 6 ile 10 arası ve %74.2'si ise 10 yıldan fazla yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

1. Kış Sporları Turizmi İle İlgili Tutumlar

Katılımcıların kış sporları turizmine karşı tutumlarına ait veriler tablolar haline getirilerek yorumlanmıştır.

Tablo 3'de Erzurum kış sporları turizmine yönelik yöre halkının tutumlarına ait toplam veriler incelendiğinde katılımcıların yaklaşık %54.63'ü (%27.352+27.28) tamamen katılıyor veya katılıyor, %28.12'si (%12.78+15.344) tamamen katılmıyor veya katılmıyor, %17.24'ü ise kararsız, şeklinde olduğu görülmektedir. Tutumlarla ilgili maddelerin yüzde değerlerine bakıldığında en yüksek katılım %72.5 ile "Kış sporları turizmini önemli buluyorum" maddesi, en düşük katılım ise %13.6 ile "Kış sporları ilgi çekicidir" maddesinde saptanmıştır. Kararsızlarda ise %27.8 ile "Kış sporlarını yaptığımda işlerimde daha başarılı olurum", en düşük ise %11.2 ile "Kış Sporları Turizmini Önemli Buluyorum" ifadesi yer almıştır. Yöre halkının kış sporları ile ilgili tutumlarına genel olarak bakıldığında yöre halkının tutumları olumlu yöndedir görüşü ortaya çıkmıştır.

2. Kış Sporları Turizmine Karşı Tutum Değişkenleri

Bu bölümde araştırmada elde edilen tutumlara ait verilerin cinsiyet, doğum yeri, medeni durum ve kış sporu yapma değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği sorgulanmıştır.

Elde edilen bulgular tablolar halinde gösterilmiş ve bulgular tabloların altında yorumlanmıştır. Tablo 4'deki katılımcıların cinsiyet değişkenlerine göre Erzurum kış sporları turizmine ilişkin tutum farklılıkları "p" değerleri ve ortalama puanları incelendiğinde;

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre Erzurum kış sporları turizmine ilişkin tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Bu bağlamda erkeklerin kadınlara göre kış sporları turizmine karşı daha olumlu bir tutum içerisinde oldukları söylenebilir. Nitekim Erkeklerin ortalama puanı 86.32 iken kadınların ortalama puanı 83.09 olduğu görülmektedir. Yapılan t testi istatistiğinde de bu iki ortalama değer arasında önemli bir farklılığın olduğu tespit

edilmiştir. Tablo 5'deki katılımcıların doğum yeri değişkenlerine göre Erzurum kış sporları turizmine ilişkin tutum farklılıkları "p" değerleri ve ortalama puanları incelendiğinde;

Doğum yeri değişkenine göre katılımcıların Erzurum kış sporları turizmine ilişkin tutumları arasında istatistiksel açıdan çok önemli bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Nitekim Erzurum doğumlu olanlarla Erzurum doğumlu olmayanların ortalama tutum puanları karşılaştırıldıklarında p değerinin .000 olduğu ortaya çıkmıştır. Buda 0.01 den küçük bir değer olduğu için farklılık çok önemlidir. Ortalama değerlere bakıldığında bu durumu görmek mümkündür. Çünkü Erzurum doğumlu olanların ortalama değeri 86.74 iken Erzurum doğumlu olmayanların 80.68'de kalmaktadır. Tablo 6'daki katılımcıların medeni durumlarına göre Erzurum kış sporları turizmine ilişkin tutum farklılıkları "p" değerleri ve ortalama puanları incelendiğinde;

Medeni durum değişkenine göre katılımcıların Erzurum kış sporları turizmine karşı olan tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$). Dolaysıyla Erzurum kış sporları turizmine karşı evli olanlarla bekâr olanların tutumları aynıdır. Ortalama puanlarına bakıldığında bu durum kolaylıkla görülebilmektedir. Nitekim evli olanların ortalama tutum puanları 85.28 iken bekâr olanların ortalama tutum puanlarının 85.20 olduğu görülmektedir. Tablo 7'deki kış sporu yapma durumuna göre Erzurum kış sporları turizmine ilişkin tutum farklılıkları "p" değerleri ve ortalama puanları incelendiğinde;

Kış sporunu yapanlar ile kış sporunu yapmayan katılımcıların, Erzurum kış sporları turizmine karşı tutumlarında istatistiksel açıdan çok önemli bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Nitekim p değeri çok önemlilik sınırı olan 0.01'in çok altındadır (.000). Zaten bu durum ortalama tutum puanlarından da çok net olarak anlaşılmaktadır. Kış sporu yapanların ortalama tutum puanları 99.09 iken kış sporu yapmayanların ortalama tutum puanları sadece 77.51'de kalmaktadır.

Tablo 1. Örnek Bireylerin Özelliklerine Göre Dağılımları

Yöre halkına ait demografik özellikler		Sayı	Yüzde
Size Ait Ortalama Aylık Geliriniz?	750 YTL ve Altı	697	50.8
	751-1250 YTL Arası	339	24.7
	1251-2000 YTL Arası	276	20.1
	2001 YTL ve Üzeri	60	4.4
	TOPLAM %	**1372**	**100**
Mesleğiniz	Ev Hanımı	126	9.2
	Esnaf. Sanayici Tüccar	289	21.1
	Serbest Meslek	135	9.8
	Öğrenci	216	15.7
	Memur	358	26.1
	İşçi	248	18.1
	TOPLAM %	**1372**	**100**
Eğitim Düzeyiniz?	İlköğretim	214	15.6
	Lise ve Dengi Okullar	800	58.3
	Üniversite	282	20.6
	Yüksek Lisans ve Doktora	76	5.5
	TOPLAM %	**1372**	**100**
Doğum yeriniz?	Erzurum İli	1034	75.4
	Erzurum İli Dışı	338	24.6
	TOPLAM %	**1372**	**100**
Medeni Durumunuz?	Evli	772	56.3
	Bekâr	600	43.7
	TOPLAM %	**1372**	**100**
Cinsiyetiniz?	Kadın	456	33.2
	Erkek	916	66.8
	TOPLAM %	**1372**	**100**
Yaşınız?	15-20 Yaş Arası	352	25.7
	21-30 Yaş Arası	347	25.3
	31-40 Yaş Arası	326	23.8
	41 Yaş ve Üzeri	347	25.3
	TOPLAM %	**1372**	**100**

Tablo 2. Örnek Bireylerin Bazı Kişisel Özellikleri İtibariyle Dağılımları

Yöre halkına ait kişisel bilgiler		Sayı	Yüzde
Palandöken Kayak Merkezinde bulunan otellerden faydalanabiliyor musunuz?	Her zaman	91	6.6
	Bazen	574	41.8
	Hiçbir zaman	707	51.5
	Toplam %	**1372**	**100**
Palandöken Kayak Merkezine herhangi bir nedenle gidiyor musunuz?	Her Zaman	155	11.3
	Bazen	759	55.3
	Hiçbir Zaman	458	33.4
	Toplam %	**1372**	**100**
Kış Sporları yapıyor musunuz?	Evet	492	35.9
	Hayır	880	64.1
	Toplam %	**1372**	**100**
Yabancı dil biliyor musunuz?	Evet	313	22.8
	Hayır	443	32.3
	Kısmen	616	44.9
	Toplam %	**1372**	**100**
Kayak yapmayı biliyor musunuz?	Evet	324	23.6
	Hayır	623	45.4
	Biraz Biliyorum	425	31.0
	Toplam %	**1372**	**100**
Kaç yıldır Erzurum'da yaşıyorsunuz?	2 yıldan az	102	7.4
	2 ile 5 yıl arası	143	10.4
	6 ile 10 yıl arası	109	7.9
	10 yıldan fazla	1018	74.2
	Toplam %	**1372**	**100**

Tablo 3. Kış Sporları Turizmi ile İlgili Tutumların Dağılımı

Yöre Halkının Erzurum Kış Sporları Turizmi İle İlgili Tutumlarına İlişkin Görüşler	Tamamen Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam Sayı	Toplam %
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Kış Sporları İle Yakından İlgilenirim.	243	17.7	267	19.5	204	14.9	341	24.8	317	23.1	1372	100
Kış Sporları Her Zaman İlgimi Çeker.	125	9.1	161	11.7	155	11.3	465	33.9	466	34.0	1372	100
Kış Sporları İle İlgilenmekten Hoşlanırım.	154	11.2	186	13.6	176	12.8	470	34.2	386	28.1	1372	100
Kış Sporlarını Ailece Yapmaktan Zevk Alırım.	271	19.8	315	23.0	219	16.0	329	24.0	238	17.2	1372	100
Kış Sporlarını Her Zaman Eğlenceli Bulurum.	125	9.1	124	9.0	187	13.6	451	32.9	485	35.4	1372	100
Kış Sporlarını Öğrenmek Kolaydır.	157	11.4	247	18.0	365	26.6	328	23.9	275	20.1	1372	100
Kış Sporları İlgi Çekicidir.	83	6.0	104	7.6	195	14.2	494	36.0	496	36.2	1372	100
Kış Sporları Heyecan Vericidir.	85	6.2	129	9.4	167	12.2	462	33.7	529	38.5	1372	100
Kış Sporlarını Herkes Yapmalıdır.	137	10.0	174	12.7	269	19.6	391	28.5	401	29.2	1372	100
Kış Sporları İle Uğraşmak Beni Mutlu Eder.	147	10.7	166	12.1	219	16.0	219	29.5	435	31.7	1372	100
Kış Sporları Rahatlamama Neden Olur.	157	11.4	192	14.0	289	21.1	388	28.3	346	25.2	1372	100
Kış Sporlarını Yaptığımda İşlerimde Daha Başarılı Olurum.	196	14.3	262	19.1	381	27.8	302	22.0	231	16.8	1372	100
Kış Sporları İle İlgili Tüm Faaliyetlere Katılmaktan Hoşlanırım.	166	12.1	200	14.6	272	19.8	406	29.6	328	23.9	1372	100
Kış Sporlarına Zaman Ayırırım.	247	18.0	275	20.0	232	16.9	351	25.6	267	19.5	1372	100
Kış Sporları İle Uğraşırken Sakatlanmaktan Korkmam.	253	18.4	231	16.8	266	19.4	296	21.6	326	23.8	1372	100
Kış Sporlarıyla Uğraşmak Zaman Kaybı Değildir.	115	8.4	194	14.1	212	15.5	399	29.1	452	32.9	1372	100
Kış Sporlarını Her Yıl Yapmak İçin Elimden Geleni Yaparım.	211	15.4	246	17.9	209	15.2	329	24.0	377	27.5	1372	100
Kış Sporlarındaki Becerilerim Yaşamımı Daha Da Zevkli Kılar.	173	12.6	215	15.7	268	19.5	357	26.0	359	26.2	1372	100
Her İmkân Bulduğumda Kış Sporlarını Yapmaya Çalışırım.	203	14.8	257	18.7	246	17.9	307	22.4	359	26.2	1372	100
Havalar Isındığında Kış Sporları Sezonunu Sabırsızlıkla Beklerim.	253	18.4	265	19.3	272	19.8	297	21.6	285	20.9	1372	100
Kış Sporları Sportmenliği Öğrettiğine İnanırım.	142	10.3	190	13.8	249	18.1	445	32.4	346	25.4	1372	100
Kış Sporlarına Her Yıl Belli Bir Bütçe Ayırırım.	307	22.4	318	23.2	218	15.9	283	20.6	246	17.9	1372	100
Kış Sporları Turizminin Gelişmesi İçin Elimden Geleni Yaparım.	145	10.6	223	16.3	260	19.0	353	25.7	391	28.4	1372	100
Kış Sporları Sayesinde Yeteneklerimin Farkına Varırım.	176	12.8	212	15.5	230	16.8	357	26.0	397	28.9	1372	100
Kış Sporları Turizmini Önemli Buluyorum.	109	7.9	115	8.4	154	11.2	377	27.5	617	45.0	1372	100
Toplam Yüzde	(%12.78+15.344) %28.12				%17.24		(%27.352+27.28) %54.63				1372	100

Tablo 4. Cinsiyet Değişkenine Göre Erzurum Kış Sporları Turizmine İlişkin Tutum Farklılıkları

Cinsiyet	Sayı	Ortalama	Std. Sap.	t	p
Kadın	456	83.09	22.63	-2.356	.017
Erkek	916	86.32	24.13		

Tablo 5. Doğum Yeri Değişkenine Göre Kış Sporları Turizmine İlişkin Tutum Farklılıkları

Doğum Yeri	Sayı	Ortalama	Std. Sap.	t	p
Erzurum	1034	86.74	23.33	4.110	.000
Erzurum Dışı	338	80.68	24.21		

Tablo 6. Medeni Durumlarına Göre Kış Sporları Turizmine İlişkin Tutum Farklılıkları

Medeni Durum	Sayı	Ortalama	Std. Sap.	t	p
Evli	772	85.28	23.38	.064	.949
Bekâr	600	85.20	24.09		

Tablo 7. Kış Sporu Yapma Durumuna Göre Kış Sporları Turizmine İlişkin Tutum Farklılıkları

Spor Yapma Durumu	Sayı	Ortalama	Std. Sap.	t	p
Kış sporu yapanlar	492	99.09	18.75	17.99	0.000
Kış sporu yapmayanlar	880	77.51	22.61		

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada halkın eğitim, meslek, doğum yeri, cinsiyet, medeni durum, kış sporları yapma değişkenlerine göre kış sporları turizmi ile ilgili tutumlarının değerlendirilmesi yapılmıştır.

Katılımcıların; Cinsiyet değişkenlerine göre Erzurum kış sporları turizmine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Araştırmaya 456'sı bayan, 916'sı erkek olmak üzere toplam 1372 kişi katılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre tutumlarda farklılıkların çıkması, yörede kadınların spor aktivitelerinde geri planda olmalarının etken olduğu düşünülmektedir. Milman ve Pizam, da cinsiyete göre yerel halkın turizme karşı tutumlarında farklılıklar ortaya çıktığını belirtmektedirler[13]. Odabaşı ve Barış ise Kendine güven, saygınlık, zekâ, eğitim ve cinsiyet farkı gibi özellikler tutum değişikliğinde önemli etmenler olduğunu savunmuşlardır[14].

Ankete katılanların doğum yeri değişkenlerine göre kış sporları turizmi ile

ilgili tutumlarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Nitekim elde edilen verilerin toplam yüzdelerine göre; Erzurum doğumlu olanlar ile Erzurum doğumlu olmayanlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Erzurum doğumlu olanların sayısı 1034 iken Erzurum doğumlu olmayanların sayısı ise 338 kişi olmuştur. Erzurum doğumlu olanların kış sporları ve turizmi ile iç içe yaşadıklarından kış sporları turizmine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyecektir. Davis ve arkadaşları bölgenin yerlisi olan halkın yeni gelip yerleşenlere göre turizme karşı tutumlarının daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur[26].

Katılımcıların; Medeni durumlarına göre kış sporları turizmi ile ilgili tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Katılımcıların evli veya bekâr olmalarının kış sporları turizmine karşı tutumlarında farklılık yaratmaması olumlu olarak değerlendirilebilir.

Brougham ve Butler, turizmin ev sahibi toplumların sosyal ve kültürel yapısı üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla Sleat, İskoçya'da yöre halkının turizme karşı tutumlarını incelemiştir. Araştırmada, halkın turizme karşı tutumunun yaş, medeni durum, dil, yörede yaşama süresi, turistlerle ilişki derecesi, bireysel ve yöresel ilişkilere bağlı olarak değiştiği doğrulanmıştır[19].

Araştırmacılardan 492 kişi kış sporlarını yaparken 880 kişinin kış sporlarını yapmadığı saptanmıştır. Kış sporları yapanlar ile kış sporu yapmayanların kış sporları turizmine karşı tutumlarında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Erzurum kış sporları turizmi ile ilgili yöre halkının oldukça yüksek oranda olumlu tutum ve beklenti içerisinde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların anketlerdeki sorulara verdikleri tepkilerden alınan sonuçlara göre Erzurum kış sporları turizmi ile ilgili bazı önerilerde bulunmak mümkündür.

Yöre halkının kış sporları turizmine karşı olan olumlu tutumlarının yüksek çıkması önemlidir. Yöre halkının cinsiyet, yaş, eğitim ve meslek grubu arasındaki tutum farklılıkların daha da azaltılması için çeşitli faaliyetler yapılabilir. Bu faaliyetlerin başında yörede kadınların da kış sporları ile yakından ilgilenmeleri ile birlikte tüm meslek gruplarının turizm aktivitelerinde önemli roller üstlenebilinmesi olanakları sağlanabilir.

KAYNAKLAR

1.Allen L, Long PT, Perdue RR, Keiselbach S. The Impact Of Tourism Development on Residents Perception of Comminity Life, Journal of Travel Research, 1988. s.16-21

2.Ap J. Residents' Perception on The Social Impacts of Tourism, Annals of Tourism Research, 1990. 17, 4: 610-16.

3.Arkonaç SA. Sosyal Psikoloji.2001.Değiştirilmiş ve genişletilmiş ikinci basım, İstanbul.

4.Bahar O, Kozak MUluslar arası Turizm ve Rekabet Edebilirlik, . 2005. Detay Yayıncılık, s.39-41, Ankara.

5.Butler RW. The Concept of a Tourist Area Cycle of Evolution: Implications for Management of Resources, Canadian Geographer, 1980.s.5–12.
6.Doxey GV. Causation Theory of Visitor-Resident Irritation: Methodology And Research Inference. Proceedings of The 6th Annual Conference of the Travel Research Association. San Diego, CA: Travel Research Association. 1975.
7. Elden M, Ulukök Ö, Yeygel S. Şimdi Reklamlar, 2005.İletişim yayınları, s.233, İstanbul.
8. Göksel A, Bülent Kocabaş F, Elden M. Pazarlama İletişimi Açısından Halkla İlişkiler ve Reklam, 1997.Yayınevi yayıncılık, İstanbul.
9. İnceoğlu M. Tutum-Algı İletişim, Ocak 2000. İmaj yayıncılık, Ankara.
10. Kağıtçıbaşı Ç. İnsan ve İnsanlar, 1996.Evrim basım Yayın, s.84-100, İstanbul.
11. Mahmut O. İletişimciler İçin Davranış Bilimlerine Giriş, 1996.s.211, Der Yayınları, İstanbul.
12. Michael AH, Graham MV. (çevirmen,Yıldız İ., Gelmez A.) Social Psychology, 2007. s.174, Ütopya yayınevi, Ankara.
13. Milman A, Pizam A. Social Impact Of Tourism On Central Florida. Annals of Tourism Research, 1988. 15, 2:191-204.
14. Odabaşı Y, Barış G. Tüketici Davranışı, 2003. s.158, Kapital Medya, 2.Baskı, İstanbul.
15. Oppenheim AN. Questionnaire Design, Interviewing and Attitude Measurement. New edition. 1992.New York: Printer Publishers
16. Özdemir M, Gürkan İM. Turizm Hareketlerinin Sosyo-Ekonomik Yapıya Etkisi, 2000. Anatolia Araştırmaları Dergisi, Yıl 11, s.79, Ankara.
17. Perdue RR, Long PT, Allen L. Resident Support for Tourism Development. Annals of Tourism Research, 1990. 17, 4: 586-599.
18. Reichal A, Uriely N, İsraeli A. Local Versus Peripheral Resident Attitudes Toward Tourism Development, Firs Tourism Congres of Mediterranean Coountries, Akdeniz Universty, 2002. 17-21 April s.120-132.Antalya.
19. Smith MB. Attiude chance. Internatıonal encyclopedia of the Social Sciences. Crowell Collier and Mac millan., 1968. s.458-459.
20. Tavşancıl E. Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi, 2002. Nobel Yayınları, s.148, Ankara.
21. Usal A, Kuşluvan Z. Davranış Bilimleri: Sosyal Psikoloji, 2002. Barış Yayınları Fakülteler Kitapevi, 4.Basım İzmir.
22. Ülgen G. Eğitim Psikolojisi Birey ve Öğrenme. 1995. Bilim Yayınları, Ankara.